

InterregCo-funded by
the European Union

Central Baltic Programme

BalticPFASResolve

Projekta nosaukums:	PFAS izcelsmes avotu izsekošana, samazināšana un novēršana Centrālajā Baltijā
Projekta īsais nosaukums:	BalticPFASResolve
Vienošāns par projekta īstenošanu Nr.	CB0700344
RTU Projektu reģistra numurs:	5045
RTU SAP sistēmas projekta definīcija:	W007.0034
Projekts īstenojošā struktūrvienība:	Ūdens sistēmu un biotehnoloģiju institūts
Projektu administrējošā struktūrvienība	Ūdens sistēmu un biotehnoloģiju institūts
Finansējošais fonds:	Interreg Central Baltic
RTU loma projektā:	projekta partneris
Statuss:	Īstenošanā
Projekta uzsākšanas datums:	01.08.2025
Projekta noslēguma datums:	31.07.2028
Finansējuma piešķirēja nosaukums:	c/o Regional Council of Southwest Finland
Projekta zinātniskais/saturiskais vadītājs:	Kamila Gruškeviča
Projekta vadītājs administratīvajā jomā:	Vineta Jundasa
Projekta kopējais finansējums:	
Projekta kopējās attiecināmās izmaksas ir 3 497 667.69 EUR, no kā Interreg Centrālā Baltijas jūras reģiona programmas ERAF finansējums ir 80%: 2 798 134.14 EUR.	
RTU kopējās projekta attiecināmās izmaksas ir 262 063.00 EUR, no kā Interreg Centrālā Baltijas jūras reģiona programmas ERAF finansējums ir 80%: 209 650.40 EUR.	
Projekta kopsavilkums:	
PablticPFASResolve projekta mērķis ir, sadarbojoties pašvaldībām, reģionālās pārvaldes organizācijām, kā arī ūdenssaimniecības un ūdens attīrīšanas uzņēmumiem, samazināt PFAS piesārņojumu Baltijas jūrā. Šis mērķis tiks sasniegts apvienojot preventīvus, normatīvus un tehniskus sanācijas pasākumus.	
Projekta sākuma posmā tiks izstrādāts PFAS avotu izsekošanas un sanācijas rīks, kas paredzēts lietošanai pašvaldībām, reģioniem un ūdenssaimniecības uzņēmumiem. Šis rīks ļaus pārvaldes organizācijām un ūdens nodrošinātājiem ierosināt stratēģisku PFAS izsekošanu, noteikt kritiskas piesārņojuma teritorijas un saņemt jaunus PFAS sanācijas ieteikumus. Tālāk pašvaldības, reģioni un pašvaldību ūdenssaimniecības uzņēmumi sadarbosies, lai izstrādātu PFAS uzraudzības un sanācijas programmas. Šie kopējie pasākumi tiem ļaus ieviest visatbilstošākos administratīvos un tehniskos mērus un efektīvi novērst vai apturēt PFAS ieplūdi Baltijas jūrā.	

Projektā arī visās projekta partneru valstīs, izmantojot inovatīvas metodes lietus ūdens sistēmās Zviedrijā un Igaunijā, Somijā un notekūdeņu attīrīšanas iekārtā Latvijā, tiks izmēģināti tehniskie sanācijas pasākumi. Papildus, BalticPFASResolve arī veicinās sadarbību starp pašvaldībās un ugunsdzēsības brigādēm, ietverot lidostu glābšanas dienestus. Šāda mērķtiecīga sadarbība nodrošinās izmaksu-efektīvu un savlaicīgu PFAS sanāciju.

Pārrobežu sadarbība ir kritiski nozīmīga PFAS samazināšanai Baltijas jūrā. Tā ļaus kopīgi izstrādāt metodes, kas var tikt izmantotas visās Baltijas jūras reģiona valstīs, dalīties ar pieredzi, mācīties vienam no otra un sniegt ieguldījumu PFAS politikas attīstībai ES līmenī.

Projekta laikā tiks īstenotas sekojošas aktivitātes:

1. PFAS avotu izsekošana un sanācijas programmas.

- 1.1. PFAS avotu izsekošanas un samazināšanas vadlīniju pašvaldībām izstrāde.
- 1.2. PFAS avotu izsekošanas vadlīniju izmēģināšana – vietu izvēle.
- 1.3. Uzraudzība noteiktajās PFAS vietās – PFAS datu analīze.
- 1.4. Samazināšanas un sanācijas plānu izstrāde.
- 1.5. Izmēģinātā PFAS avotu izsekošanas un sanācijas rīka (PFAS avotu izsekošanas un sanācijas vadlīniju) izplatīšana.

2. PFAS analīze, samazināšana un sanācija ūdensapgādes uzņēmumos.

- 2.1. Paraugu ņemšanas programmas izstrāde katrai 2. DP partnerorganizācijai.
- 2.2. Prognozējoša PFAS plūsmas modeļa izstrāde.
- 2.3. PFAS paraugu ņemšanas programmas īstenošana katrai no 2. DP partnerorganizācijām.
- 2.4. PFAS transporta plūsmu ceļu noteikšana, izmantojot plūsmu modeli Tallinas pilsētas sateces baseinā.
- 2.5. Inovatīvas pirolīzes metodes dūņu attīrīšanai no PFAS notekūdeņu attīrīšanas iekārtā (NAI) izmēģināšana Latvijā.
- 2.6. PFAS plūsmas modeļa, masas izlīdzināšanas metodes un PFAS sanācijas metodes izplatīšana.

3. PFAS sanācija – lietus ūdens piloti.

- 3.1. Pilota iekārtu sākotnējais projekts un iepirkums Zviedrijā, Igaunijā un Latvijā.
- 3.2. Pabeigti lietus ūdens pilota iekārtu tehniskie projekti katrai pilotteritorijai.
- 3.3. Pilota iekārtas būvniecība Somijā.
- 3.4. Pilota iekārtas būvniecība Zviedrijā.
- 3.5. Pilota iekārtas būvniecība Igaunijā.
- 3.6. Lietus ūdens sanācijas pilotu uzraudzība un analīze.
- 3.7. DP rezultātu izplatīšana.

4. PFAS informētības paaugstināšana un samazināšana lidostās, ugunsdzēsības stacijās un mācību vietās.

- 4.1. Informētības paaugstināšana – ar PFAS ugunsdzēsības putās saistītie riski.
- 4.2. PFAS piesārņojuma no ugunsdzēsības mācību teritorijām, PFAS putām, transporta un aprīkojuma noteikšana un konkrēta samazināšana.
- 4.3. PFAS risku vadības stratēģiju izstrāde un izplatīšana lidostām un ugunsdzēsēju brigādēm.

Projekta sadarbības partneri:

- *Stokholmas apgabala administratīvā padome – projekta vadošais partneris.
- *Igaunijas dabaszinātņu universitāte.
- *Turku lietišķo zinātņu universitāte.
- *Katrineholmas pašvaldība, stratēģiskās pilsētu attīstības administrācija.
- *Malaren ezera ūdens saglabāšanas asociācija.
- *Mikkelin Development Miksei Ltd.
- *Stokholmas ūdens un atkritumu uzņēmums.
- *SIA “Jūrmalas ūdens”
- *Vīmsi lauku pašvaldības pārvalde.
- *Zemgales plānošanas reģions.

Publicēts mājas lapā:

01.08.2025.